

מתיקנה הדף היומי

בס"ד | פנינים מתוך שיעורי הדף היומי של הרה"ג אברהם ישעיהו קובלסקי שליט"א

יומא דהילולא קדישא

יומא דהילולא של הרבי הקדוש רבי משולם פייש לעווני זצוק"ל מטאהש בנו של הרב הצדיק רבי מרדכי נסתלק כ"ח סיון (תרל"ג)

במשך שנים רבות המתינו ר' שלמה ורעייתו תושבי הכפר הפולני ז'שוב, להיפקד בילדים. ר' שלמה נמנה על חסידיו של הרבי הקדוש רבי דוד'ל מדינוב ז"ע בעל ה'צמח דוד', כמעט בכל אחד מביקוריו ביקש מרבו להעתיק עליו שיזכה לזרע של קיימא, אולם הרבי מדינוב לא אבה להשיבו מאומה על בקשתו, כך היה פעם אחר פעם.

שנה אחת לקראת ראש השנה, אמר הרבי לר' שלמה, אני לא יכול להבטיח לך את מבוקשך, אך אוכל להציע לך עצה טובה, כידוע לך מדי שנה לקראת ימי חג הסוכות, מגיע לכאן תלמידי הצדיק רבי משולם פייש'ל רבה של העיירה טאהש, ובכך עליך לשדל אותו לבוא לעירך ולסעוד על שולחןך, אם יעלה הדבר בידך, ישועתך מובטחת אי"ה, תיפקד בבנים חיים וקיימים, אך תזכור היטב את התנאי, על הצדיק לסעוד בביתך דייקא.

ר' שלמה המתין בקוצר רוח לשעת הכושר. באחד מימי חג הסוכות כשהצדיק מטאהש היה שרוי בהתרוממות רוח, אזור ר' שלמה עוז, ניגש אל הצדיק בלוויית כמה מידידיו, ופנה אליו ביראת כבוד, אולי יואיל הרבי להיכנס בדרכו חזרה אל כפרנו ז'שוב לטעום משהו בביתנו. הצדיק מטאהש הרים את עיניו בתמיהה, למה לנסוע אל כפר מרוחק ללא כל סיבה נראית לעין? כמה מידידיו הטובים שידעו על התנאי שהציב הרבי לישועת ידידו ר' שלמה, הפעילו את כל כוחם להפציר ולהשפיע על הרבי מטאהש שיאות לבקר בביתו של ר' שלמה. בסופו של דבר נעתר הצדיק מטאהש לבקשתם, והעניק את הסכמתו.

בדרכו בחזרה לטאהש שבהונגריה, לא שכח הצדיק את ההבטחה שנתן לר' שלמה. בשעת בוקר מוקדמת הגיע אל הכפר הפולני ז'שוב, ואחרי תפילת שחרית בבית הכנסת המקומי צעד הרבי לכיוון ביתו של ר' שלמה. הרבי נכנס לביתו. ר' שלמה החווה בידו לעבר החדר הגדול בו הוכנה כבר הסעודה, אלא שהצדיק אינו ממהר, הוא הפנה את ראשו אנה ואנה כמחפש דבר מה בלתי ידוע. וכך החל לצעוד בכל חזרי הבית, הביט היטב בכל פינה מתחת לרהיטים ומאחורייהם. הרבי סיים את חיפושו בין כתלי הבית, ויצא אל החצר הגדולה. פסע לאיטו על פני החצר, סקר בעיניו כל פריט וחפץ בעיון רב.

ר' שלמה - קרא פתאום הצדיק אל בעל הבית, היכן היא העריסה של ילדכם? לא ראיתי בכל חזרי הבית מיטה אחת של ילד, חיפשתי בכל החדרים, גם בחצר, ולא מצאתי אפילו אחת, היכן היא? צמרמורת עזה אחזה בגופו של ר' שלמה, פניו הלבנו בבת אחת כסיד, בעיניים מלוחלחות השיב ר' שלמה, רבי, בעוונותי הרבים לא זכינו עד היום הזה להיפקד בפרי בטן, ולכן לא מצאתם כל עריסה בבית.

באותו רגע הפנה הרבי את ראשו והחל צועד נמרצות לעבר היציאה. כאן כבר לא היה יכול ר' שלמה לעצור בעצמו, תקוותו האחרונה לישועה הולכת ונגחה מול עיניו. הוא רץ בכל כוחו אחר דמותו המתרחקת של הרבי, ומתחנן שהרבי יחזור לביתו לטעום משהו. פתאום עצר הצדיק מהלכו ופנה אליו: ר' שלמה האם תוכל להבטיח בלב שלם שתהיה מוכן לחבוק לשנה הבאה בן? ר' שלמה זעק בהתרגשות מעומק לבו: כן, בוודאי! רבי, אני מוכן בכל לבי ונפשי. הרבי אחז בידו וברך אותו בברכותיו הקדושות, לאחר מכן הסב הצדיק לארוחת פירות שחרית בביתו. לשנה הבאה נתקיימה הבטחתו של הצדיק, ר' שלמה חוגגתו זכו לחבוק בידיהם בן בריא ושלם שנוגד להם למזל טוב.

שמחה ביסורים כמוצא שלל רב

סייג לחכמה שתיקה - מהי החכמה עצמה

הבוקר חשבתי בחמלת ה' עלי ובסייעתא דשמיא, ווארט מתוק מדבש על הדף היומי שלנו (גיטין לו:), 'נתנו רבנו, הנעלבין ואינו עולבים, שומעין חרפתן ואין משיבין, עושין מאהבה ושמוחין ביסורין, עליהן הכתוב אומר (שופטים ה, לא) ואוהביו כצאת השמש בגבורתו'.

בפשטות לומדים שיש כאן רשימה של ארבעה דברים (שונים, א) הנעלבין ואינו עולבים, ב) שומעין חרפתן ואין משיבין, ג) עושין מאהבה, ד) שמוחין ביסורין. אבל אם נתבונן לעומק, נבין שזה ארבעה דרגות בעבודת ה' שכולם הא בהא תליא, אי אפשר להגיע לשום דרגה נוספת מבלי להשיג מקדם את הדרגה הקודמת.

שאפילו
בהרגש
הפנימי זה
לא יכאב
לו

הראשון הוא, 'הנעלבין ואינו עולבין', מעלבין אותו: שייגעץ וכו' וכו', והוא לא מעלבי בחזרה - אתה שייגעץ, רק הוא שותק. יש אחד שהוא בורח מיד, הוא לא רוצה להמשיך לשמוע את ההכפשות נגדו.

אך **השני** מתעלה ומגיע לדרגה השניה, 'שומעין חרפתן ואין משיבין', הוא ממשיך לעמוד שם ולשמוע את העלבונות שמעלבים אותו, והוא לא מעלבי בחזרה, כי הוא פשוט בחר ברצונו להתאפק ולשתוק ולא לענות כלום.

הדרגה **השלישית** הוא, 'עושין מאהבה', לעשות את הדברים לשם פעלם, מאהבה, לא למען פניות אישיות, לא בגלל יראת העונש, ולא בגלל המעמד, רק פשוט הוא אוהב את הבורא עולם, ועושה רצונו מאהבה.

רק אחרי שמשיגים כל שלשת הדרגות, אפשר להגיע לדרגה **הרביעית**, שזה כבר היפך הטבע ממש, 'שמוחין ביסורין', הוא פשוט שמח על היסורים כמוצא שלל רב, להיפך משאר האנשים שנפגשם קצה ביסורים.

היום היה לי הזכות והכבוד לדבר עם מרן הגאון שליט"א, יין בן יין, שתורה ומידות טובות נשפך ממנו עד בלי דג, גאב"ד קוממיות ירושלים, רבינו רבי ישראל יצחק מנדלזון שליט"א ששמו הולך לפניו בכל המדינות. ביקשתי מכבוד הגאון שליט"א שיפריך את הפשט שלי על פי דרך הדרש, ויגיד לי ללא בושה כדרכה של תורה של מותבי ומפרק... מרן הגאון שליט"א חיזק את הדברים! והוסיף להביא שתי אסמכתות שזה אכן פשט אמיתי, ולא רק בדרש רק אפילו בפשט.

הראיה הראשונה הוא, יש ווארט ממרן הרבי הקדוש מרז"ן ז"ע, על המשנה באבות (פ"ג מ"ג) סייג לחכמה שתיקה, ונשאלת השאלה מהו החכמה עצמה, הלא שתיקה הוא רק 'סייג' לחכמה ומהו החכמה עצמה. והתשובה הוא, שהאדם צריך לעבוד על עצמו שאפילו בהרגש הפנימי זה לא יכאב לו, להיפך, עוד ישמח בזה, זהו החכמה עצמה.

הראיה הנוספת, הוא מדברי הפנים יפות בפרשת וירא ובפרשת כי תבוא, המבאר כמה צריכים להיזהר לעשות הדברים לשם פעלך, הגם שהוא יודע פתת הכרה שבסוף הוא יקבל על זה שכר, בכל זאת יש לו להתגבר לעשות את השכר כטפל, ובעיקר לכון למלאות את רצון השי"ת.

אחרי שכבוד תורתו במתק לשונו שפתים ישק הביא את הראיות, הוסיף לי היום עוד גאון עולם שחפץ בעילום שמו, ראיה מפורשת מדברי רש"י במסכת שבת (פח:), 'עושין מאהבת המקום ושמוחין ביסורים - על גלגל הבאה עליהם'. ורואים מזה להדיא, שהדרגה הרביעית 'שמוחין ביסורין' זה לא מעלה נוספת בעלמא, רק זה קשור בקשר של קיימא עם הדברים הראשונים, הנעלבין ואינו עולבין וכו', הם שמוחין ביסורים האלו - שמעליבים אותם.

(מתוך הפתיחה לשיעור - במחזור הקודם גיטין דף לו, ט' שבט תשע"ו)

בלי מקור בתורה לא שייך להיות עצוב על שום ענין

נספר סיפור נפלא על פאר הדור, גדול מרבך שמו, מרן החזון איש ז"ע: פעם הוא ראה את תלמידו רבי שלמה כהן שהוא שרוי בצער, על הפסד ונזק שקרה לאביו. התפלל מרן החזון איש, להצטער על הפסד ממוון? וכי זו היא דרך התורה, הרי הכל בהשגחה פרטית והכל לטובה.

ורבינו מצא עבדו אסמכתא מדף היומי שלנו (גיטין לו:), הגמרא מספרת שאבי מצא שרבה עצוב, משום חוב שלא הוחזר לו. אמר מרן החזון איש, אכן יש לנו מקור כל שהוא להיות עצוב על ממוון שאבד, אבל בלי מקור מן התורה לא שייך כלל וכלל להיות עצוב. כך חזן החזון איש את תלמידו, שבכל עניניהם הם צריכים להסתכל באספקלריא של התורה הקדושה.

(מתוך הפתיחה לשיעור - במחזור הקודם גיטין דף לו, ט' שבט תשע"ו)

